

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 13.11.2007
KOM(2007) 700 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS
EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR
SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI**

**Kaip pasinaudoti visais skaitmeninio dividendo privalumais Europoje.
Bendras požiūris į radijo dažnių, atlaisvinamų pereinant prie skaitmeninio transliavimo,
spektrą**

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS
EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR
SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI**

**Kaip pasinaudoti visais skaitmeninio dividendo privalumais Europoje.
Bendras požiūris į radijo dažnių, atlaisvinamų pereinant prie skaitmeninio transliavimo,
spektrą**

(Tekstas svarbus EEE)

TURINYS

1.	Perėjimo prie skaitmeninio transliavimo perspektyva – skaitmeninis dividendas.....	2
2.	Kas yra skaitmeninis dividendas?	3
3.	Ypatingos socialinės, kultūrinės ir ekonominės vertės išteklius	4
4.	Visą skaitmeninio dividendo potencialą galima išnaudoti tik koordinuojant veiksmus ES mastu.....	5
5.	Siekiant bendro spektro planavimo	7
6.	Išvada	10

1. PERĖJIMO PRIE SKAITMENINIO TRANSLIAVIMO PERSPEKTYVA – SKAITMENINIS DIVIDENDAS

Iki 2012 m. pabaigos perėjus nuo analoginės prie skaitmeninės antžeminės televizijos¹, dėl gerokai efektyvesnės skaitmeninės transliavimo technologijos Europoje bus atlaisvinta precedento neturinti radijo dažnių spektro dalis. Šis atlaisvintas spektras vadinamas **skaitmeniniu dividendu**.

Skaitmeninis dividendas – **unikali galimybė patenkinti sparčiai didėjančią bevielio ryšio paslaugų paklausą**². Perėjus prie skaitmeninio transliavimo atlaisvinama pakankama radijo dažnių spektro dalis, kad **transliuotojai galėtų gerokai patobulinti bei išplėsti savo paslaugas** ir tuo pat metu užtikrinti, kad ši vertingą išteklių būtų galima panaudoti **kitoms svarbioms socialinėms ir ekonominėms reikmėms**, pavyzdžiui, plačiajuosčio ryšio technologijoms, kuriomis siekiama mažinti „skaitmeninę takoskyrą“³. Taigi suteikus galimybę pasinaudoti skaitmeniniu dividendu sukuriamą **situacija**, kurioje **laimi visi**. Veiksmams šioje srityje būtų remiama i2010 iniciatyva⁴, priklausanti atnaujintai **Lisabonos strategijai**, kurioje pabrėžiama IRT – pagrindinės inovacijų ir našumo varomosios jėgos – svarba ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui.

---

¹ COM(2005) 204, Komunikatas „Spartesnis perėjimas nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo“.

² Tai pripažįsta ir Europos Parlamentas – žr. EP rezoliuciją dėl Europos dažnių spektro politikos (2007 2 14).

³ COM(2006) 129 „Atotrūkio įdiegiant plačiajuosčių ryšių mažinimas“.

⁴ COM(2005) 229 „i2010 – Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“.

Tačiau visais skaitmeninio dividendo privalumais galima pasinaudoti tik tuo atveju, jei daugiausia dėmesio bus skiriama vertingiausių spektro panaudojimo būdų paieškai netaikant jokių išankstinių sąlygų. Todėl šiame komunikate siūloma imtis koordinuotų **ES masto** veiksmų, kad būtų **galima optimaliai panaudoti skaitmeninį dividendą**, atsižvelgiant tiek į **socialines**, tiek į **ekonomines** reikmes.

2. KAS YRA SKAITMENINIS DIVIDENDAS?

Skaitmeninis dividendas – tai radijo dažnių spektras, **neskaitant** tų dažnių⁵, kurių reikia esamoms transliavimo paslaugoms teikti visiškai skaitmeninėje aplinkoje, įskaitant dabartinius su viešąja paslauga susijusius įpareigojimus⁶.

Daugiau TV kanalų naudojant mažesnę radijo dažnių spektro dalį

Prekyboje esančios skaitmeninio glaudinimo sistemos jau dabar suteikia galimybę transliuoti 6–8 standartinius skaitmeninės televizijos kanalus naudojant radijo dažnius, kurių anksčiau reikėjo vienam analoginės televizijos kanalui⁷, ir numatoma, kad veiksmingumas ateityje toliau didės. Pavyzdžiui, Jungtinė Karalystė (JK) 45 TV kanalams transliuoti planuoja panaudoti žymiai mažesnę radijo dažnių spektro dalį, nei anksčiau naudojo lygiaverčiams 7 nacionaliniams analoginės televizijos kanalams⁸, ir svarsto galimybę likusiais dažniais transliuoti iki dvidešimties papildomų TV kanalų. Kitaip tariant, skaitmeninis dividendas turėtų viršyti dabar daugelyje valstybių narių GSM sistemoms skiriamą radijo dažnių spektro dalį.

„Aukščiausios kokybės“ radijo dažnių spektras

Ne visoms dažnių juostoms būdingos tokios pat savybės: aukštesniaisiais dažniais signalai neperduodami tokiu dideliu atstumu ir ne taip lengvai prasiskverbia į pastatus kaip žemesniaisiais dažniais, o žemesniuose dažniuose susiduriama su informacijos perdavimo spartos apribojimais ir sukuriama daugiau trikdžių. Skaitmeninio dividendo spektras ypač patrauklus, nes tai „geriausias“ 200 MHz–1 GHz spektras, kuriame sukuriamas optimalus duomenų perdavimo spartos ir aprėpimo atstumo balansas. Geros signalo sklidimo charakteristikos reiškia, kad didesnei aprėpčiai užtikrinti reikia mažiau infrastruktūros, todėl sumažėja kaina ir pagerėja paslaugos, visų pirma užtikrinant ryšius pastatuose ir teikiant paslaugas atokių kaimo vietovių gyventojams.

Tačiau šiuo metu spektras labai suskaidytas

Spektras, kurį sudaro skaitmeninis dividendas, šiuo metu labai suskaidytas į palyginti siauras dažnių juostas, kurios pasiskirsčiusios dideliame dažnių diapazone ir persipynusios su skaitmeninio transliavimo kanalais. Tokia padėtis susidarė dėl spektro planavimo sprendimų, priimtų Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) regioninėje radijo ryšio konferencijoje, kurios metu remiantis tradicine transliavimo praktika parengtas tarptautinis planas – 2006 m.

---

⁵ Spektro dalis nuo 174 iki 230 MHz (VHF) ir nuo 470 iki 862 MHz (UHF).

⁶ Be to, kelios valstybės narės nurodė, kad skaitmeninį dividendą gali papildyti vadinamasis tarpinis spektras (angl. *interleaved spectrum*) (arba „baltoji dėmė“ tarp dviejų TV aprėpties zonų).

⁷ Raiškiosios televizijos atveju atlaisvinama mažesnė radijo dažnių spektro dalis, nes perduodama daugiau informacijos. Tačiau jai vis tiek reikia mažiau radijo dažnių nei analoginei televizijai.

⁸ Prieš skaitmeninio transliavimo įdiegimą JK buvo 5 nacionaliniai kanalai ir keli regioniniai kanalai, kuriems transliuoti reikalinga tokia pat spektro dalis, kokios reikia vienam ar dviem nacionaliniams kanalams.

Ženevos susitarimas⁹. Ženevos susitarime numatytas tam tikras lankstumas, kad spektrą būtų galima panaudoti kitiems tikslams. Tačiau esant dabartinėms techninėms sąlygoms galimybės pasinaudoti šiuo lankstumu ribotos, ir praktiškai dabartinė padėtis neskatina veiksmingesnių alternatyvių spektro panaudojimo būdų.

3. YPATINGOS SOCIALINĖS, KULTŪRINĖS IR EKONOMINĖS VERTĖS IŠTEKLIUS

Skaitmeninį dividendą taip pat reikia vertinti atsižvelgiant į platesnį visos radijo dažnių spektro pasiūlos ir paklausos pusiausvyros kontekstą. Tai – viešasis išteklius, kurio nuolat trūksta ir kurio paklausa šiuolaikinėje visuomenėje nuolat didėja; jis būtinas teikiant bet kokias bevielio ryšio paslaugas, pradedant profesionaliam naudojimui skirtomis paslaugomis, kaip antai radijo navigacija, palydovinės sistemos arba radarai, ir baigiant vartotojams skirtomis paslaugomis, kaip antai transliavimas arba fiksuotas ir judrusis ryšys. Nustatyta, kad bendra elektroninių ryšių paslaugų, kurioms teikti būtinas radijo dažnių spektras, vertė ES viršija 250 mlrd. eurų, t. y. maždaug 2,2 % metinio Europos BVP. Esminis radijo dažnių spektro vaidmuo skatinant ekonomikos augimą pripažįstamas ir i2010 iniciatyvoje, kurioje pabrėžiama, kad veiksmingiau valdant spektrą būtų skatinama kurti inovacijas IRT srityje ir teikti Europos piliečiams finansiškai prieinamesnes paslaugas.

Todėl visuomenei svarbu, kad skaitmeninis dividendas būtų valdomas kuo veiksmingiau ir efektyviau siekiant patenkinti didžiausią paklausą ir kad būtų pašalintos kliūtys veiksmingai jį naudoti. Šis tikslas – vienas iš pagrindinių ES radijo dažnių spektro politikos aspektų ir yra svarbi pagrindinių Komisijos pasiūlymų, teikiamų šiuo metu persvarstant elektroninių ryšių paslaugų reguliavimo sistemą, dalis.

Jei skaitmeninis dividendas tinkamai valdomas, jį galima panaudoti labai įvairiai, nes beveik visos įprastos bevielės technologijos galėtų pasinaudoti šia spektro dalimi. Tačiau daugiausia žadanti perspektyva – panaudoti šią spektro dalį **elektroninių ryšių paslaugų** sektoriuje¹⁰. Skaitmeninio dividendo spektras puikiai tiktų bent trimis plačioms paslaugų kategorijoms. Kai kurias iš tų pritaikymo galimybių jau svarsto kelios valstybės narės:

- (1) **Bevielis plačiajuostis ryšys.** „Plačiajuosčio ryšio prieiga visiems“ – kitas informacinės visuomenės uždavinys. Bevielė prieiga – tikriausiai perspektyviausia priemonė plačiajuosčio ryšio naudojimo skirtumams ir „skaitmeninei takoskyrai“ sumažinti, ypač atokiose ir kaimo vietovėse¹¹. Plačiajuosčio ryšio prieiga gali turėti didelę įtaką Europos ekonomikos **konkurencingumui**¹² vertinant pagal našumo didinimo ir socialinį poveikį. Bevielis ryšys taip pat yra alternatyvi platforma, dėl kurios padidėtų konkurencija ir būtų sparčiau diegiamas plačiajuostis ryšys. Naudojant bevielį plačiajuostį ryšį, be kita ko, visoje ES būtų galima padidinti pagrindinių

---

⁹ COM(2005) 461 „ES dažnių spektro politikos prioritetai pereinant prie skaitmeninio transliavimo, rengiantis būsimai ITU regioninei radijo ryšio konferencijai (2006) (RRK-06)“. Išsami informacija apie konferenciją pateikiama <http://www.itu.int/ITU-R/conferences/rrc/rrc-06/index.asp>.

¹⁰ Kaip nurodyta 2007 m. spalio 10 d. Prancūzijos radijo ryšio konsultacinio komiteto (pranc. *Commission consultative des radiocommunications*) ataskaitoje, kuri pateikta http://www.arcep.fr/uploads/tx_gspublication/rapport-ccr-151007.pdf.

¹¹ ES-25 vidutiniškai plačiajuosčiu ryšiu gali naudotis daugiau kaip 90 % miesto gyventojų, bet tik 71 % kaimo gyventojų (2007 m. sausio mėn. Komisijos vertinimas).

¹² Plačiajuostis ryšys yra pagrindinė žinių ekonomikos infrastruktūra ir svarbi ekonominio IRT poveikio dalis – plačiajuosčio ryšio naudojimu galima paaiškinti pusę šiuolaikinės ekonomikos našumo laimėjimų per pastarąjį dešimtmetį.

visuomenės saugos sistemų, kaip antai visuomenės apsaugos ir pagalbos nelaimės atveju paslaugos, sąveiką. Naudojant tą pačią spektro dalį taip pat būtų galima pagerinti **judriojo ryšio aprėptį**, o ilgainiui patenkinti didėjančią **didelės spartos duomenų perdavimo judriojo ryšio tinklais** paslaugų paklausą. Plačiąjuosčio ryšio technologijomis taip pat būtų galima pasinaudoti ateityje kuriant naujoviškas transliavimo paslaugas.

- (2) **Papildomos antžeminio transliavimo paslaugos.** Transliavimo paslaugų sektoriuje prasideda intensyvių pokyčių ir didelių naujovių etapas, nes pereinama prie skaitmeninių ir raiškiųjų paslaugų. Padidėjus transliuojamų kanalų skaičiui, atsiranda naujų perspektyvų didinti **žiniasklaidos pliuralizmą, kuriamo žiniasklaidos turinio apimtį** ir teikti **daugiau kokybiškesnių sąveikiųjų paslaugų žiūrovams**. Todėl reikėtų užtikrinti, kad už pastangas ir investicijas pereinant prie skaitmeninio transliavimo transliuotojai turėtų galimybę gauti pakankamą skaitmeninio dividendo dalį.
- (3) **Judriojo ryšio daugialypės terpės paslaugos.** Tarp IRT sektoriaus **sričių, kuriose diegiama daugiausia naujovių**, galima paminėti **judriąją televiziją** ir palydovinio transliavimo paslaugas, kurios yra labai perspektyvios¹³.

Yra ir kitų taikymo sričių, kurioms jau naudojamas arba galėtų būti naudojamas skaitmeninis dividendas, ypač radijo dažniai, kuriuos galima naudoti be leidimų¹⁴ (pvz., mažojo nuotolio ir mažos galios įrenginiai, kuriems veikiant naudojama tik labai nedidelė juostos pločio dalis, pavyzdžiui, medicininiai telemetrijos įrenginiai, klausos aparatai ir ypač radijo dažninio atpažinimo įrenginiai (RFID), kurių plėtros ir naujų technologijų kūrimo galimybės ateinančiais metais gali būti apribotos dėl šiuo metu Europoje jiems skiriamos ultraaukštųjų dažnių juostos (UHF) dalies).

Skaitmeninį dividendą reikia vertinti realiai – tai viešasis išteklius, turintis ypatingą socialinį, kultūrinį ir ekonominį potencialą. Pavyzdžiui, naujausiais duomenimis vien JK ekonomikai šio išteklius teikiama nauda per 20 metų būtų 7,5–15 mlrd. EUR¹⁵.

4. VISĄ SKAITMENINIO DIVIDENDO POTENCIALĄ GALIMA IŠNAUDOTI TIK KOORDINUOJANT VEIKSMUS EŠ MASTU

Europai reikia užtikrinti, kad skaitmeninis dividendas būtų naudojamas optimaliai. Per artimiausius mėnesius ir metus priimti sprendimai dėl skaitmeninio dividendo organizavimo, paskirstymo ir skyrimo turės įtakos ne tik Europos informacijos ir žiniasklaidos sektoriaus konkurencingumui, bet ir Europos gebėjimui diegti inovacijas, kad galėtų įgyvendinti socialinius ir ekonominius uždavinius.

---

¹³ Pavyzdžiui, vien judriosios televizijos, kuri aprėpia 200–500 milijonų vartotojų visame pasaulyje, apskaičiuota rinkos vertė iki 2011 m. yra 7–20 mlrd. EUR (*McKinsey Quarterly*, 2006 m. kovo mėn.).

¹⁴ Taip pat reikėtų atsižvelgti į tam tikras analogines technologijas, kurios šiuo metu veikia UHF juostoje, pvz., programų kūrimo ir specialių renginių (angl. *Programme-Making and Special Events*) paslaugos arba bevieliai mikrofonai.

¹⁵ *Ofcom*, JK skaitmeninio dividendo peržiūros projektas (angl. *UK Digital Dividend Review project*). „Atsargus“ vertinimas.

Skaitmeniniam dividendui nėra sienų

Radijo bangoms valstybių sienos neegzistuoja – kuo didesnė perdavimo galia, tuo toliau nuo numatytos aprėpties zonos gali skliti signalai ir rizikuojama, kad radijo trikdžiai kliudys kitoms toje pačioje ar greta esančioje dažnių juostoje veikiančioms sistemoms. Išvengti trikdžių – techninė priežastis, kodėl reikalingas spektro valdymas ir tarpvalstybinis koordinavimas. Dėl tos pačios priežasties tarptautiniu mastu vyko derybos dėl 2006 m. Ženevos susitarimo.

Techninių kliūčių šalinimas, kad būtų galima išnaudoti visą skaitmeninio dividendo potencialą

Kaip jau minėta, su skaitmeninio transliavimo dividendu susijusios UHF juostos šiuo metu siaurais segmentais pasiskirsčiusios dideliame dažnių diapazone, atsižvelgiant į 2006 m. Ženevos susitarimo spektro planą. Todėl skaitmeninio transliavimo dividendo panaudojimo alternatyvų rasti sunku arba iš viso neįmanoma. Atlaisvinamos spektro juostos dažnai pernelyg siauros, kad jas iš tiesų būtų galima rentabiliai panaudoti teikiant naujas paslaugas, o jų panaudojimo galimybės dar labiau sumažėja dėl nevienodo 2006 m. Ženevos susitarimo įgyvendinimo nacionaliniu lygiu. Dėl to bus sunku naujoviškai panaudoti skaitmeninį dividendą (jei tai iš viso įmanoma) ir tam reikės specialiai pritaikyti naudojamus įrenginius vietos sąlygoms.

Viešosios konsultacijos, kurią rengdama nuomonę dėl skaitmeninio dividendo¹⁶ surengė **Radijo spektro politikos grupė**, metu paaikškėjo, kad **daugelio potencialių skaitmeninio dividendo naudojimo galimybių paprasčiausiai nepavyks įgyvendinti, jei spektro prieiga nebus geriau koordinuojama visose valstybėse narėse**. Todėl savo ruožtu sumažės bendra skaitmeninio dividendo vertė. Norint įveikti šią kliūtį, reikia „išvalyti“ **skaitmeninio dividendo spektrą**, kad būtų galima palengvinti jo naudojimą ir **padidinti nuoseklumą tarpvalstybinio mastu**. Šį tikslą galima pasiekti laikantis **2006 m. Ženevos susitarimo** bei tarptautinių susitarimų su kaimyninėmis šalimis padarius keletą smulkių pakeitimų, kad būtų vykdomi vidiniai ES reikalavimai. Tačiau **tai padaryti bus įmanoma tik tuomet, jei valstybės narės dirbs kartu** ir jei **planuojant skaitmeninio dividendo spektrą** daugiau dėmesio bus skiriama **ES aspektui**.

Be to, geriau koordinuojant ES radijo dažnių spektrą **visoje ES** pagerėtų **sąveika**, todėl būtų mažiau **iškraipoma** konkurencija bendrojoje rinkoje teikiant pirmenybę tam tikriems sektoriams ar rinkos dalyviams ir suteikiamos galimybės esamiems ir naujiems rinkos dalyviams pradėti teikti naujoviškas bevielio ryšio paslaugas.

Daugeliui skaitmeninio dividendo taikymo būdų būtina masto ir įvairovės ekonomija

Į naujas bevieles technologijas šiuo metu daugiausia investuojama Europos arba pasaulio mastu. Dauguma galimų skaitmeninio dividendo taikymo būdų yra masinės rinkos paslaugos, kurioms būtina Europos mastu koordinuojant veiksmus sukurta veiksminga **vidaus rinka**, kurioje būtų skatinamos naujoms technologijoms diegti būtinos investicijos. **Inovacijos** – vienas iš kertinių Lisabonos strategijos aspektų – bus visapusiškai skatinamos tik tuomet, jei valstybės narės veiks kartu, kad suteiktų galimybę naudotis skaitmeniniu dividendu nuosekliomis ir lankstesnėmis sąlygomis. Koordinuojant veiksmus būtų suteiktas teigiamas impulsas skatinant naują ir tvirtą pramonės bei verslo plėtrą ir ekonomikos augimą. Tikėtina,

---

¹⁶ Radijo spektro politikos grupės (RSPG) nuomonė dėl skaitmeninio dividendo poveikio ES radijo dažnių spektro politikai. Visas tekstas pateikiamas http://rspg.ec.europa.eu/doc/documents/opinions/rspg07_161_final_op_digdiv.pdf.

kad suskaidytas skaitmeninis dividendas naujai gali būti panaudotas tik vietos lygmeniu arba labai specializuotoms reikmėms, o tokia taikymo apimtis nepakankama, kad rezultatas būtų teigiamas. Nuoseklus požiūris visoje ES taip pat padės mažinti regioninius skirtumus tokiose ES politikos srityse kaip e. sveikata, e. švietimas ir kitos visuotinės svarbos paslaugos.

Palyginimas – skaitmeninio dividendo panaudojimas ne Europoje

Skaitmeninis dividendas sulaukė daug dėmesio ne tik Europoje, ir jo svarbą jau pripažino kelios kitų pasaulio regionų valstybių vyriausybės:

- Jungtinėse Amerikos Valstijose 2009 m. nutraukus analoginės TV transliacijas bus atlaisvinta maždaug pusė UHF spektro, ir šis skaitmeninis dividendas jau rezervuotas siekiant perskirstyti jį naujoms paslaugoms, daugiausia per technologiškai neutralius aukcionus, kuriuos numatyta rengti 2008 m. sausio mėn. Be to, jau rengiami reguliavimo planai, kurių tikslas – sudaryti sąlygas pažangiesiems įrenginiams panaudoti „baltąsias dėmes“, likusias tarp televizijos stočių aprėpties zonų.
- Japonijoje jau atlaisvinta didelė transliacijoms skirto spektro dalis arba svarstomos galimybės ją pasiūlyti technologiškai neutraliuose aukcionuose¹⁷.

Šiais veiksmais minėtose valstybėse bus sudarytos sąlygos kurti naujas ir naujoviškas paslaugas ir taikymo būdus (pvz., judriojo ryšio daugialypės terpės paslaugos, bevielė plačiajuostė prieiga, integruota visuomenės apsaugos ir pagalbos nelaimės atveju paslaugų infrastruktūra) – tai suteiks konkurencinį pranašumą atitinkamiems jų sektoriams.

Laikantis bendro požiūrio į skaitmeninį dividendą padidės bendras Europos konkurencingumas pasaulio rinkoje ir sustiprės jos telekomunikacijų bei IT sektorių padėtis. Be kita ko, taip bus užtikrinta, kad skaitmeninį dividendą sudarantis spektras būtų panaudotas atsižvelgiant į Europos poreikius, o ne „primetant“ sėkmingus taikymo būdus kitose pasaulio šalyse.

Europa negali sau leisti likti nuošalėje. Būtina strategiškai spręsti pagrindinius su skaitmeniniu dividendu susijusius klausimus.

5. SIEKIANT BENDRO SPEKTRO PLANAVIMO

Skaitmeninio dividendo spektro „valymas“

Kad būtų galima optimaliai panaudoti skaitmeninį dividendą ir pašalinti bet kokias technines kliūtis, trukdančias sudaryti vienodas sąlygas potencialiems jo naudotojams, radijo dažnių spektrą būtina tinkamai planuoti.

Iš ankstesnių Komisijos inicijuotų techninių tyrimų¹⁸ aiškiai matyti, kad atsižvelgiant į trikdžių keliamas problemas standartinių skaitmeninio transliavimo paslaugų ir kitų paslaugų, teikiamų iš esmės skirtingais ryšių tinklais, negalima „maišyti“ tose pačiose dažnių juostose. Šią problemą galima išspręsti nustatant greta esančias arba glaudžiai susijusias **dažnių juostas** ir taip sukurti **paslaugų**, kurias teikiant naudojamas **tokio pat tipo ryšių tinklas**,

¹⁷ Maždaug 50–60 MHz.

¹⁸ Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT) ataskaita, parengta pagal oficialų Komisijos įgaliojimą apsvarstyti techninius klausimus dėl skaitmeninio dividendo suderinimo galimybių (A ir B dalys).

grupės. Tačiau skaitmeninio dividendo spektras šiuo metu suskaidytas, todėl toks grupavimas neįmanomas. Toks grupavimas būtų įmanomas tik bendromis visų valstybių narių pastangomis, nes planuodamos spektrą valstybės narės yra labai tarpusavyje priklausomos.

Bendri veiksmai

Todėl Komisija siūlo pereiti prie **bendro ES radijo dažnių spektro plano**. Įgyvendinus tokį planą, radijo dažnių **spektrą būtų galima naudoti efektyviau** nei nacionaliniu lygmeniu, todėl padidėtų skaitmeninio dividendo bendras pajėgumas ir panaudojimo galimybės.

Lankstumo išsaugojimas siekiant atsižvelgti į nacionalinius skirtumus

Komisija pripažįsta, kad radijo dažnių spektro padėtis kiekvienoje valstybėje narėje gali skirtis, atsižvelgiant į konkrečią transliavimo aplinką, visų pirma į priklausomybės nuo antžeminės TV mastą, ypač vykdant su viešąja paslauga susijusius įpareigojimus. Nacionaliniuose planuose taip pat aiškiai skiriasi perėjimo prie skaitmeninio transliavimo terminai ir strategija, ir į tuos skirtumus reikia atsižvelgti. Todėl bendrą radijo dažnių spektro planą reikėtų įgyvendinti **laipsniškai** ir pakankamai **lanksčiai**, kad būtų galima atsižvelgti į pagrįstus nacionalinius ypatumus, kaip antai vietos socialiniai ir rinkos poreikiai. Atsižvelgiant į sparčią technologijų pažangą, bet kokį bendrą spektro planą būtina nuolat peržiūrėti, kad prireikus būtų galima padaryti tinkamus pakeitimus.

Parengiamasis darbas

Siekdama pasirengti darniam spektro juostų grupavimui, Komisija siūlo imtis parengiamųjų veiksmų ir išspręsti kelis **svarbius uždavinius**. Uždaviniai yra tokie: nustatyti kiekvienos juostos dalies, skirtos tam tikro tipo tinklui ir susijusiai paslaugų grupei, dydį, ribas ir prieigos sąlygas, taip pat įvertinti laiką ir priemones, kurių reikia, kad būtų galima lanksčiai, realistiškai ir darniai sudaryti minėtas grupes. Atliekant parengiamąjį darbą taip pat reikėtų įvertinti administracines ir technines paslaugų perkėlimo į naujas radijo dažnių juostas sąnaudas ir, kai tų sąnaudų negalima išvengti, siekti jas sumažinti. Taip pat bus svarbu pasirengti saugiai ir atsakingai sukurti ir įgyvendinti infrastruktūros sprendimus ir išnagrinėti ilgalaikį jų poveikį.

Pasirengus pereiti prie darnaus požiūrio, Komisija pasiūlys privalomą Bendrijos teisinę priemonę, kad būtų priimtas sprendimas dėl grupavimo.

Taikymo grupių nustatymas bendrose radijo dažnių juostose

Siūlymas sugrupuoti radijo dažnių spektrą turėtų būti taikomas svarbiausiai skaitmeninio dividendo daliai – UHF juostai¹⁹. Pasiūlyme būtų numatyta „aukščiausio lygio“ spektro struktūra, pagal kurią rengiami nacionaliniai ir visos ES planai, ir būtų apibrėžtos valstybėms narėms suteikiamo lankstumo ribos kiekvienai grupei leidžiant taikyti skirtingo ES suderinimo lygio reikalavimus.

---

¹⁹ Skaitmeninis dividendas susijęs su VHF ir UHF juostomis. VHF juosta yra gerokai siauresnė už UHF juostą ir ne tokia patraukli sklidimo charakteristikų atžvilgiu. Todėl spektro trūkumo problemos nėra tokios aktualios, todėl VHF juostos naudojimą galima optimizuoti be ES koordinavimo.

Konkrečiai, grupių formavimo pagrindas – **trys juostos dalys**, skirtos trimis dažniausiai pasitaikantiems tinklų tipams:

Tinklų tipai kiekvienoje juostos dalyje	Spektro planų koordinavimo mastas
<p>1) Vienkrypčiai didelio galingumo tinklai (t. y. tinklai, daugiausia skirti transliavimo fiksuotojo ryšio tinklais paslaugoms) – šią UHF dalį reikėtų naudoti tam, kad būtų galima testi esamų TV programų transliavimą skaitmenine forma²⁰ (ši dažnių spektro dalis paprastai nepriklauso skaitmeniniam dividendui), taip pat parengti šią tradicinę tinklų struktūrą atitinkančius pakankamus išteklius, reikalingus naujiems transliavimo poreikiams tenkinti.</p>	<p>Nacionalinis valdymas (nacionalinė skaitmeninio dividendo dalis + tęstinis nacionalinių TV kanalų transliavimas)</p> <p>Techninių šios UHF dalies naudojimo sąlygų <u>neriektu</u> oficialiai derinti ES mastu. Todėl ji ir toliau būtų valdoma atskirai nacionaliniu lygmeniu, laikantis 2006 m. Ženevos susitarimo.</p> <p>Jei įmanoma, TV kanalus, kuriems transliuoti dabar naudojama ne ši juostos dalis, reikėtų laipsniškai perkelti į šią sutartą bendrą juostos dalį, naudojant 2006 m. Ženevos susitarime numatytus pakeitimų mechanizmus.</p>
<p>2) Vienkrypčiai vidutinio arba mažo galingumo tinklai (t. y. tinklai, paprastai naudojami judriojo ryšio daugialypės terpės paslaugoms ir naujesnėms konverguotoms transliavimo ir ryšių paslaugoms teikti).</p>	<p>Nacionalinis valdymas ir neprivalomas ES koordinavimas.</p> <p>Šia juostos dalimi be jokių išimtinių teisių galės naudotis valstybės narės, norinčios pasinaudoti masto ekonomija ir lengviau koordinuoti spektrą, naudojamą šio tipo tinklams tinkamus taikymo būdams. Ilgainiui ji taip pat turėtų užtikrinti savaiminę panašių paslaugų, teikiamų naudojant panašius dažnius, konvergenciją. Naudojant šią juostos dalį būtų sudarytos sąlygos rentabiliai diegti judriąją televiziją²¹.</p>
<p>3) Dvikrypčiai mažo galingumo tinklai (t. y. tinklai, paprastai skirti fiksuotojo ir judriojo plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugoms) – šiai grupei taip pat būtų galima priskirti kitus taikymo būdus, kaip antai naujoviškos mažos galios transliavimo paslaugos.</p>	<p>ES derinimas lanksčiomis sąlygomis, igyvendinamas laipsniškai, atsižvelgiant į nacionalinius apribojimus.</p>

²⁰ Būtent šią UHF dalį reikėtų pirmiausia naudoti esamiems ir būsimiems su viešąja paslauga susijusiems įpareigojimams vykdyti.

²¹ Išsami informacija apie Komisijos pasiūlymus dėl judriosios televizijos pateikiama 2007 m. liepos 18 d. Komisijos komunikate COM (2007) 409 „Mobiliosios televizijos vidaus rinkos stiprinimas“.

Bendras skirstymas į grupes galėtų atrodyti taip, kaip toliau nurodyta (pateikiamas tik pavyzdys).

Bendros spektro juostos dalys (grupės)

470 MHz <-----UHF juosta-----> 872 MHz

TIK NACIONALINIŲ LYGMENIU VALDOMAS SPEKTRAS

ES LYGMENIU KOORDINUOJAMAS SPEKTRAS

<p><u>Esamoms TV ir radijo paslaugoms</u> naudojamas spektras</p> <p align="center"><u>Laisvas spektras,</u> sudarantis nacionalinę skaitmeninio dividendo dalį</p> <p>Paslaugų pavyzdžiai: daugiau TV paslaugų, galbūt raiškioji TV</p>	<p>Paslaugos pavyzdys: judrioji TV siaurajuosčio ryšio tinklais</p>	<p>Paslaugų pavyzdžiai: bevielė plačiajuosčių prieiga, didelės spartos duomenų perdavimas judriojo ryšio tinklais</p>
--	---	---

Vienkrypčiai tinklai (didelio galingumo)

Vienkrypčiai tinklai (nuo mažo iki vidutinio galingumo)

Dvikrypčiai tinklai (mažo galingumo)

———— tikrąjį skaitmeninį dividendą sudaranti dalis.

6. IŠVADA

Radio dažniai, atlaisvinami pereinant nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos, (skaitmeninis dividendas) – unikali galimybė suteikti impulsą visam bevielio ryšio ir transliavimo paslaugų sektoriui. Pasinaudojus šia galimybe galima labai prisidėti prie Lisabonos konkurencingumo ir ekonomikos augimo tikslų ir patenkinti įvairius socialinius, kultūrinius ir ekonominius Europos piliečių poreikius.

Visais skaitmeninio dividendo privalumais galima pasinaudoti tik užtikrinus valstybių narių ir visų suinteresuotųjų šalių paramą, aktyvų bendradarbiavimą ir bendrą požiūrį į radijo dažnių spektro planavimą.

Atsižvelgiant į tai, kad tam tikrose valstybėse narėse jau atsiranda galimybė naudotis skaitmeniniu dividendu, o Europos Sąjungoje visiškai pereiti prie skaitmeninės TV numatoma iki 2012 m., reikia kuo skubiau pradėti sprendimų priėmimo procesą dėl bendro požiūrio į skaitmeninio dividendo naudojimą.

Todėl valstybės narės raginamos:

- bendradarbiauti tarpusavyje bei su Komisija ir sudaryti geresnes sąlygas pradėti diegti naujas paslaugas, kad būtų galima nustatyti, kurias bendras skaitmeninio dividendo juostas būtų galima optimizuoti apibrėžiant taikymo grupes.

Komisija:

- parengs priemones, kurių reikia bendroms dažnių juostoms rezervuoti ir koordinuoti ES mastu.

Europos Parlamentas ir Taryba raginami aptarti šiame komunikate išdėstyta bendrą požiūrį ir pritarti siūlomiems veiksams.